

Välkommen till familjeterapikongress

17-18 OKTOBER 2013 • YSTAD SALTSJÖBAD

Familjeterapi som ett kalejdoskop

sfft

congresso
ENGAGEMANG OCH PERSONLIG SERVICE

Congresso AB,
Biblioteksgatan 18
831 34 Östersund
Tel. 063-12 14 00

Program satt av
Magnus Bjurhammar

VÄLKOMNA

till

RIKSKONGRESS 2013

Svenska föreningen för familjeterapi

organiserad av

Södra Sveriges förening för systemisk terapi och familjeterapi (SSFFT)

Efter drygt 12 månaders graviditet kan vi till sist hälsa er alla väldigt varmt välkomna till Ystad. Vi var lite bekymrade ett tag, men genvägen har varit härligt och nu står vi här med fulla lokaler, trettisju seminarier och plenum vid sex tillfällen. Vi hoppas att ni alla kommer att få med er några nya, fräscha tankar och vi är väldigt glada för att så många har hörsammat vår invitation/uppmaning att komma hit och berätta om vad man är upptagen av - vad som kanske till och med får ens hjärta att ticka lite snabbare.

Vi har haft målsättningen att försöka få en bred och nyanserad bild av vad som sker i hela Sverige med fokus på relationsarbete i olika typer av system inklusive forskning, handledning och utbildning. Allt har naturligtvis inte täckts upp, men ett slags kalejdoskop artar sig ändå kongressen till att bli!

Vi har gjort vad vi har förmått för att skapa en plattform, men det är ju vi tillsammans, åhörare, seminariehållare och plenumföreläsare, som kan få kongressen riktigt levande och vi hoppas på att få höra riktigt många röster.

Till sist ett stort TACK för att ni har velat komma.

Ulf Korman

ordförande i SSFFT

Välkommen till familjeterapikongress

17–18 OKTOBER 2013 • YSTAD SALTSJÖBAD

Onsdag 16 okt	17:00–22:00	Registrering, mingel	
Torsdag 17 okt	8:00–9:00	Registrering	
	9:00–9:45	INTRO	Välkomna och praktiska grejor
	10:00–10:45	PLENUM	Barn i familjer med psykisk ohälsa och familjehemsbarn, Anemi Skerfving
	10:45–11:15	KAFFE	
	11:15–12:00	SEMINARIER	A1 Skerfving A2 Svart Eriksson et al. A3 Göteborg, Agnesjö A4 Priebe A5 H. Korman A6 Holmberg, Johansson
	12:00–13:00	LUNCH	
	13:00–13:45	PLENUM	Barn i familjeterapi, Jim Wilson
	14:00–14:45	SEMINARIER	B1 Rosendahl, Dahlin B2 Wilson B3 Lundquist Öhrn B4 Hartzell B5 Helgasson B6 Wollzén
	14:45–15:15	KAFFE	
	15:15–16:00	PLENUM	Små barn, Anders Broberg
	16:15–17:00	SEMINARIER	C1 Westerström C2 Englén et al. C3 Broberg C5 Lodéen et al. C6 Lund-Jacobsen, Westmark et al.

17:15–18:30 ÅRSMÖTE

19:45–24:00 FEST
19:45 Hemlig gäst!!! 20:35 MIDDAG
22:00 Dans till orkester 24:00 Fria aktiviteter!!!

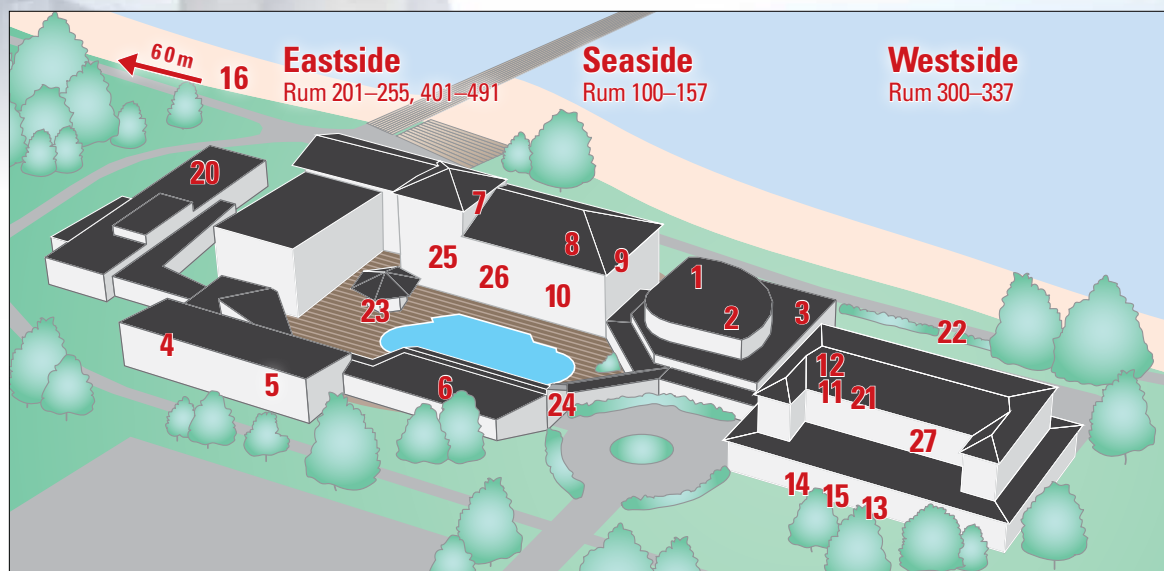
Fredag 18 okt

	9:00–9:45	PLENUM	Parterapi, Gail Palmer
	10:00–10:45	SEMINARIER	D1 Kjellberg-Carlson, Johansson D2 Arbman-Carlsson D3 Palmer D4 Liedholm D5 Wallin et al. D6 Håkansson D7 Andersson
	10:45–11:15	KAFFE	
	11:15–12:00	SEMINARIER	E1 Jacobsson, Ulfsdotter E2 Annerbäck E3 Eriksson, Moody Källberg E4 Svedin E5 Johansson, Serin et al. E6 Olsson E7 Kratz-Frisk, Samuelsson
	12:00–13:00	LUNCH	
	13:00–13:45	PLENUM	Utbildning, konsultation och handledning, Johan Sundelin
	14:00–14:45	SEMINARIER	F1 Cocozza F2 Ringborg F3 Bergström et al. F4 Lindh F5 Sundelin F6 Bertoldsson
	14:45–15:15	KAFFE	
	15:15–16:00	PLENUM	Hedersrelaterade familjekonflikter, Pernilla Ouis

16:15–17:00 AVSLUTNING

Välkommen till familjeterapikongress

17-18 OKTOBER 2013 • YSTAD SALTSJÖBAD

1 Bolsa	6 Aliso	11 Crescent	16 Boat House	24 Reception
2 Beach	7 Picnic	12 Corona	20 Salt Creek Spa	25 Spinningsal
3 Galleriet	8 Point	13 Crystal	21 Bistro Nero	26 Gym
4 Suite	9 Prince	14 Cliff	22 Terrassen	27 Restaurangen
5 Silver	10 Pebble	15 Cove	23 Poolgrill	

Rumsfördelning seminarier

Torsdag 11:15-12:00

- 7 **A1** Skerfving
- 8 **A2** Svart Eriksson et al.
- 5 **A3** Götberg, Agnesjö
- 4 **A4** Priebe
- 1-2 **A5** H. Korman
- 12 **A6** Holmberg, Johansson

Torsdag 14:00-14:45

- 12 **B1** Rosendahl, Dahlin
- 5 **B2** Wilson
- 8 **B3** Lundquist Öhrn
- 1-2 **B4** Hartzell
- 7 **B5** Helgasson
- 4 **B6** Wollzén

Torsdag 16:15-17:00

- 5 **C1** Westerström
- 4 **C2** Englén et al.
- 1-2 **C3** Broberg
- **C4** Utgått
- 12 **C5** Lodéen et al.
- 8 **C6** Lund-Jacobsen, Westmark

Fredag 10:00-10:45

- 5 **D1** Kjellberg-Carlson, Johansson
- 7 **D2** Arbman-Carlsson
- 1-2 **D3** Palmer
- 8 **D4** Liedholm
- 12 **D5** Wallin et al.
- 4 **D6** Håkansson
- 14 **D7** Andersson

Fredag 11:15-12:00

- 8 **E1** Jacobsson, Ulfsdotter
- 1-2 **E2** Annerbäck
- 12 **E3** Eriksson, Moody Källberg
- 4 **E4** Svedin
- 5 **E5** Johansson, Serin et al.
- 14 **E6** Olsson
- 7 **E7** Kratz-Frisk, Samuelsson

Fredag 14:00-14:45

- 8 **F1** Coccozza
- 1-2 **F2** Ringborg
- 5 **F3** Bergström et al.
- 4 **F4** Lindh
- 12 **F5** Sundelin
- 7 **F6** Bertoldsson

Plenum hålls i **1-2** Bolsa-Beach

Välkommen till familjeterapikongress

17-18 OKTOBER 2013 • YSTAD SALTSJÖBAD

PLENUM torsdag 10:00-10:45

Det beror på – om barndom och uppväxtvillkor för barn till föräldrar med psykisk sjukdom

Annemi Skerfving

Institutionen för socialt arbete, Stockholm och Forum forskningscentrum för psykosocial hälsa, Centrum för psykiatrforskning, KI/SLL.

När en förälder har allvarliga problem av något slag, så drabbar det hela familjen och särskilt de barn som är beroende av honom eller henne för sin trygghet och utveckling. Plenarföreläsningen behandlar barndom och uppväxtvillkor för barn vars föräldrar har allvarliga och långvariga psykiska problem – det vi kallar psykisk ohälsa eller psykisk sjukdom. Aktuell forskning inom

området, hur förälderns problem på olika sätt präglar barnens tillvaro, vad som hjälper dem och vad som är avgörande för vilken slags barndom de får uppleva. Titeln "Det beror på" syftar på de stora olikheterna i hur förälderns problematik drabbar barnet,

beroende på faktorer som förälderns och barnets kön; familjens sociala situation; tillgången till stöd i släkt och nätverk; barnets egen kompetens; professionellas agerande eller brist på agerande och verksamhetens "barnkänslighet".

PLENUM torsdag 13:00-13:45

Barn i familjeterapi

Jim Wilson

In times of increasing financial restraint and reductive forms of therapy, family therapists are becoming more aware than ever of the need to embrace the political as well as the psychological forces affecting our work. The practitioner with a political-social-relational orientation faces challenges that seek to reduce the complexity of a child's life through individualized diagnostic criteria and formulations about "what is the matter" often without much direct discussion with the child. These processes

can create dis-spirited contexts of practice where transformative action is lost both for the practitioner and the family members. Jim will address some dimensions of practice that try to counteract such dis-spiriting effects and illustrate his orientation to family

therapy with anecdotes from his current practice in a busy London Mental Health Service.

PLENUM torsdag 15:15-16:00

Anknytning i praktiken – betydelsen av nära känslomässiga relationer

Anders Broberg

Anknytning i praktiken ger ett fylligt kunskapsunderlag till hur anknytningsteorin kan tillämpas från spädbarnsåren till vuxen ålder. Anknytningsteorin anses idag vara den viktigaste psykologiska teorin för att förstå hur människor hanterar närhet, omsorg och självständighet i relationer. Här beskrivs klinisk spädbarns- och småbarnspsykologi, föräldraskap och familjeliv samt hur forskare och

den fristående fortsättningen på Anknytningsteori: betydelsen av nära känslomässiga relationer (2006).

kliniker kan mäta anknytningstrygghet hos barn, ungdomar och vuxna. Författarna redogör utförligt för hur de olika anknytningsmönstren påverkar psykisk hälsa och ohälsa i olika åldrar, samt diskuterar psykoterapi utifrån ett anknytningsperspektiv. Detta är

PLENUM fredag 09:00-09:45

The New Science of Love

Gail Palmer

This plenary will explore a revolutionary new way to view and transform relationships in couples and families. Emotionally Focused Therapy is based on an attachment conceptualization of love and this theory of adult love is the foundation for a short-term, structured therapy map. Using EFT as a guide, family therapists can help their clients identify those interactions that provide the

distress to recovery.

impetus to connection and shape key moments that foster secure attachment. Using case examples and supportive research, participants will learn how EFT utilizes the leading edges of the new science of love to help 70-75% of couples move from relationship

PLENUM fredag 13:00-13:45

Bärande principer för evidensinformerad klinisk verksamhetshandledning för familjeterapeuter

Johan Sundelin

Detta plenum kommer att sammanfatta viktiga faktorer i god verksamhetshandledning för familjeterapeuter. Allmänna faktorer kommer att beröras men huvudvikten läggs vid specifika faktorer som är isomorfa med ett familjeterapeutiskt förhållningssätt. Vilka är de vanligaste handledningsbehoven i teamen och vilka olika handledningsbehov beskrivs. Jag kommer att problematisera syfte, mål och metod för familjeterapi och familjeterapeutisk handledning ute i klinisk verksamhet men kommer också att reflektera över kontext, process och struktur, dialog och språk om

anknytningsteori och affektteori för att förstå och hjälpa terapeuter som "har kört fast"? Jag kommer också att beröra familjeterapeutshandledarens ansvar i sin roll och etiska frågeställningar som är kopplade till detta ansvar.

familjeterapi i handledningsgruppen. Till vad nytta är handledning? Hur kan vi skönja och beskriva en evidensinformerad familjeterapeutisk verksamhetshandledning?

Hur använder vi kunskaper från anknytningsteori och affektteori för att förstå och hjälpa

PLENUM fredag 15:15-16:00

Hedersrelaterade familjekonflikter

Pernilla Ouis

Docent i hälsa och samhälle, inriktning etniska relationer. Lektor i socialt arbete och sexologi, Institutionen för Socialt arbete, Fakulteten för Hälsa och samhälle, Malmö högskola.

Presentationen diskuterar begrepp som heder, hedersrelaterat våld och familjekonflikter. Genom att visa hur många olika dimensioner spelar roll i konflikterna kring heder (kön, ålder, släkt/etnisk grupp, identitet, religion, ekonomisk marginalisering, psykisk ohälsa) kommer

bör betraktas som ett socialiseringsvåld mot barn, inte som partnervåld.

fenomenet att ges en djupare förståelse. Med en intersektionell analys undviks förenklingar och endimensionella förklaringsmodeller till våldet och konflikterna. Presentationen har ett barnrättsperspektiv och utgångspunkten är att det hedersrelaterade våldet

A1 torsdag 11:15-12:00

Annemi Skerfving

Institutionen för socialt arbete, Stockholm och Forum forskningscentrum för psykosocial hälsa, Centrum för psykiatrforskning, KI/SLL.

Seminarier kommer att handla om preventiva insatser, stödgrupper för barn och utvärdering av stödgruppverksamheter. Skicka gärna eventuella frågor som ni

vill ta upp under seminariet till:
annemi.skerfving@ki.se

A2 torsdag 11:15-12:00

Snillen spekulerar, terapeuter tänker, föräldraväglare funderar, föreläsare fnular, gruppledare grunnar, konsulter klurar...

Anita Blom af Ekenstam, Kerstin Svart Eriksson, Janne Boholm

I det familjeterapeutiska trädet har vi tre familjeterapeuter fått friheten att röra oss mellan olika grenar. Med en idé om att utveckling ständigt måste pågå samtidigt som fundamentet i verksamheten ligger fast verkar vi inom socialtjänst, förskola/skola och utbildning/handledning. Man kanske kan säga att vi inte rör oss ur fläcken samtidigt som vi hela tiden rör oss ur fläcken. I vårt seminarium försöker vi hitta anledningar, nyckel-

ord, bärande idéer, x-faktorer mm till att en verksam-

het, som sorterar under socialtjänsten men inte är lagstadgad utan bygger på en tilltro till vikten av att bedriva förebyggande arbete och normalt brukar ha en livslängd på runt 10 år, finns kvar efter 18 år. Finns det måne generella kunskaper att hämta ur det individuella exemplet.

A3 torsdag 11:15-12:00

Trygghetscirkeln (Circle of security) vid familjestödsenheten inom farsta stadsdelsförvaltning

Per Götberg, Marie Agnesjö

Familjebehandlare vid Familjestödsenheten.

”Trygghetscirkeln Föräldraskap” (COS-P) är ett relationsbaserat föräldrautbildningsprogram. Men det är mer än så; Trygghetscirkeln är också ett sätt att göra anknytningsteori begriplig, relevant och användbar för oss i vårt dagliga arbete med familjer i Farsta. Vi använ-

der den i alla möjliga sammanhang i syfte att utveckla föräldrars omsorgsförmåga för att därigenom ge barnen möjlighet till en tryggare anknytning och därmed förbättrad självkänsla och minskat psykiskt lidande. Metoden hjälper hela familjer att fungera

bättre tillsammans.

A4 torsdag 11:15-12:00

Kärlek och sex på nätet – Hur kan vi arbeta med detta i familjeterapin?

Gisela Priebe

Dr med, leg psykolog/psykoterapeut, universitetslektor i psykologi, Linnéuniversitetet, Institutionen för psykologi.

Trots att internetbaserad teknik som datorer och mobiltelefoner har en självklar roll i många vardag och trots att vårt sätt att relatera och kommunicera påverkas i hög grad av det ägnades endast 0,0063 procent av artiklarna som mellan 1996 och 2010 publicerades i tidskrifter för par- och familjeterapi åt detta ämne (Hertlein, 2012). Samtidigt finns det idag en hel del tvärvetenskaplig forskning som publiceras i andra sammanhang och

som kan komma till användning inom par- och familjeterapin. Det handlar om ungas erfarenheter av kärlek och sexualitet på nätet, som inkluderar både möjligheter och risker. Det handlar också om hur vuxna använder nätet i sexuella syften och vilka internetrelaterade problem som kan uppstå i parrelationer. Presentationen ger en översikt över aktuell forskning inom området och implikationer för den terapeutiska praktiken.

A5 torsdag 11:15-12:00

Kan vi observera sociala konstruktioner hända eller är social konstruktionism bara en teoretisk idé?

Harry Korman

Leg läkare, leg psykoterapeut.

Går det att se mikroprocesserna i dialoger där människor kontinuerligt samarbetar och skapar mening, där var och en bidrar med olika saker och kontinuerligt kalibrerar sig i relation till varandra och kommer överens Och – om vi kan se det, har det någon praktisk betydelse för familjeterapeuter? Är det användbart i utbildning, handledning eller kliniskt arbete och i så fall hur? Jag kommer att visa exempel på sociala konstruktioner

på mikronivå. Presentera en idé som vår forskningsgrupp (Janet Bevin Bavelas, Peter de Jong, Sara Smock och Harry Korman) utvecklat kring den minsta meningsbyggande enheten i dialog. Visa något om hur information introduceras både i klienternas utsagor och i terapeuters frågor, kommentarer och reflektioner, och hur människor samarbetar i den samskapande processen.

A6 torsdag 11:15-12:00

Organisationsarbete – familjeterapi med stora system?

Björn Holmberg, Claes Johansson

Den kraft som finns i arbete med familjeterapi i form av att ha hela system i rummet så att t ex alla samtidigt hör vad alla säger har varit en inspiration för oss när vi fått förfrågningar om att ta oss an s.k. problemfyllda organisationer. Vi ville prova hur och vilka av de systemteoretiska och systemiska idéerna som skulle kunna gå att tillämpa i ett större sammanhang som en hel organisation. Efter en arbetsmiljöenkät, på en SiS-institution, där resultatet var av den karaktären att ledningen beslöt att ta hjälp utifrån, blev vi tillfrågade att ta oss an hela organisationen. Vi tog oss an utmaningen med en blandning av handledning och arbete med hela institutionen.

Fokus har varit på organisationens sätt att organisera sig, struktur på möten, total gemenskap, reflekterande processer och kvalitén i organisationens uppdrag. Likheterna med ett familjeterapiarbete är ibland slående liksom att det finns skillnader, som varit viktiga att uppmärksamma. Vi vill dela med oss av våra erfarenheter av arbete med stora system och försöka beskriva likheter och skillnader i relation till familjeterapisammanhanget.

B1 torsdag 14:00-14:45

Familjehemsboende i ett terapeutiskt sammanhang

Maria Rosendahl, Annika Dahlin

Familjevårdsstiftelsen Göteborg.

Två terapeuter från Familjevårdsstiftelsen i Göteborg berättar om en mamma/barn placering i familjehem. Det blir en beskrivning av vårt arbete tillsammans med en ung mamma och hennes lilla barn som varit placerade i ett av våra familjehem. Ett arbete i det utvidgade terapirummet – familjehemsboende i ett terapeutiskt sammanhang.

Vi beskriver vårt arbete tillsammans med mamman, barnet och familjehemmet, hur vi involverar den unga mammans biologiska föräldrar, och övrigt nätverk. En av oss terapeuter på FVS är den unga mammans och en handleder familjehemmet. Vi försöker att så konkret som möjligt berätta hur vi gör för att därigenom få syn på viktiga principer som vägleder oss i vårt arbete.

B2 torsdag 14:00-14:45

Jim Wilson

I will address some dimensions of practice that try to counteract such dis-spiriting effects and illustrate his orientation to family therapy with anecdotes from his current practice in a busy London Mental Health Service. (Se Plenum!)

My workshop will aim to continue the dialogue from his plenary address through case discussion and further

exploration of participants own experiences of spirited practice. Video examples may be used to illustrate some possibilities in the repertoire of practice with children in family therapy.

B3 torsdag 14:00-14:45

**Samverkan – Utveckling – Föräldraskap
Beardsleeintervention**

Marianne Lundquist Öhrn

socionom, leg psykoterapeut.

Projekt SUF Hässleholm. Projektet har varit ett treårigt projekt under åren 2008-2011 mellan samverkansparterna FUB-Hässleholm och Vuxenhabiliteringen, Nordost, Region Skåne. Projektet har till största delen varit finansierat av Arvsfonden.

Målet har varit att uppnå större livskvalitet för både barn och vuxna i familjer där någon av föräldrarna har en utvecklingsstörning. Delmålen i projektet har varit att göra en kartläggning av antal familjer, att bilda samtalsgrupper, att särskilt verka för att barn och föräldrar får det stöd av kurator/coach de behöver och att slutligen i samverkan med andra professionella aktörer implementera resultatet i ordinarie verksamhet.

B4 torsdag 14:00-14:45

**Förstasamtal på BUP
– en källa som grumlas i onödan?**

Monica Hartzell

Leg psykolog, leg psykoterapeut, dr i medicinsk vetenskap.

I det första samtalet på BUP möts (oftast) konstellationen barn, föräldrar och behandlare. Var och en går in i samtalet med sina förutsättningar och förväntningar. Behandlarna tycker sig ha vissa uppgifter som organisationen ålägger dem och som kan krocka med deras egen uppfattning om vad som är till det bästa för i första hand barnen. Barnen själva kan efteråt uttrycka hur de önskar att ett förstasamtal kunde gå till. Föräldrarna säger sig vara nöjda med vissa delar. De ställer sig frågande till

hur det fortsatta arbetet planeras. Det går att urskilja hur deltagarna försöker komma till rätta med de diskurser som framträder i det första samtalet och som många gånger går på tvärs med varandra. Jag utgår från min avhandling "The first meeting at child and adolescent psychiatry" och vill diskutera om det första mötetets möjligheter skulle kunna tas tillvara i större utsträckning. Kan det dialogiska förhållningssättet vara oss till hjälp?

B5 torsdag 14:00-14:45

**Barnövervikt, föräldraskap,
prevention och intervention**

Christina Helgasson

Leg psykolog, Lund.

Övervikt/fetma har ökat påtagligt under de senaste årtiondena också hos barn. Under samma tidsperiod har ett flertal levnadsomständigheter förändrats på kort tid som påverkar familjer och barn. Prevention och intervention ger bäst effekt om det sker från 4 års ålder och före 12 års ålder. Fördelar, svårigheter, risker och andra hänsynstaganden som kan anses av vikt vid tidig intervention/prevention kommer att belysas utifrån ett barn- och familjepsykologiskt perspektiv under detta seminarium som är baserat på en uppsats skriven inom ramen för familjeterapi utbildningen, steg 2. Den undersökning som redovisas är en pilotstudie som utgör en begränsad del av ett större forskningsprojekt med målsättningen att förebygga bestående övervikt/fetma hos barn som i 4-6 års ålder drabbats av övervikt/fetma. Projektet har pågått i Mellersta Skåne 2009-2012; The Lund Overweight

and Obesity Preschool Prevention Study, LOOPS.

Undersökningen visar hur en grupp föräldrar skattat upplevd påfrestning i föräldraskapet (parental stress), kontroll i föräldraskapet och tilltro till sin egen förmåga, före och efter att de medverkat i en föräldrabaserad grupp intervention avsedd att förebygga fortsatt viktökning hos överviktiga förskolebarn.

Det som utifrån ett barn- och familjepsykologiskt orienterat perspektiv kommer att belysas är barnövervikt (sk pediatrik obesity), familj, matens, måltidens och ätandets betydelse, barnhälsa, risk- och skyddsfaktorer, föräldraskap, föräldrastress, intervention och prevention och tidpunkt för intervention. Själv är jag barnhälsovårdspedagog och har arbetat med föräldrar till barn som dels äter för lite eller äter för mycket i olika sammanhang.

B6 torsdag 14:00-14:45

Handledning utifrån en konstnärsmetafor – finns det andra sätt att bedriva handledning på än att dra ärenden?

Elisabet Wollsen

Leg psykolog, leg psykoterapeut.

Under mina drygt trettio år som handledare och familjeterapeut har jag varit med om olika (ofta parallella) strömningar inom handledning och familjeterapi. Där det dominanta formatet, i båda fallen, handlat om att "dra ärenden" respektive "berätta sin story". Många av dessa format utgår från ett drogmetafortänkande. Handledning utifrån en konstnärsmetafor har ett annat paradigm och färdas i ett annat språk. Formatet bygger på improvisation och samskapandet av upplevel-

sebaserad kunskap-i-stunden där deltagarnas personliga och professionella kunskaper, färdigheter och erfarenheter aktiveras i en kreativt samskapande process utan primär målsättning att förstå hur något hänger ihop i mer traditionell bemärkelse. Målet är

istället att deltagarna ska få tillgång till mer av egen och andra kreativitet, bli modigare, upptäcka relationella sammanhang och lära sig att se – i betydelsen inse – de fördomar vi ofta benämner "verkligheten". Uppställningar/Lifestaging är ett av flera handledningsformat jag utvecklat utifrån detta paradigm och som jag kommer berätta mer om på min presentation.

C1 torsdag 16:15-17:00

Familjeinriktat första samtal som inledning på en BUP-kontakt

Lars Westerström

Leg läkare, leg psykoterapeut.

BUP-verksamheten har i dag under trycket av kritik från socialstyrelsen för bristande struktur och evidens på de flesta håll utvecklat sin specialistinriktning. Det innebär att diagnostik enligt DSM IV och fokusering på evidensbaserad blivit den dominerande kontexten. Många har rapporterat att detta inneburit att bedömning av familjers funktion och familjebehandling, som tidigare var en hörnsten på BUP, alltmer flyttat ut till kommunernas socialtjänst. Som läkare på BUP har mina kunskaper i systemteori och familjeterapi blivit allt mindre efterfrågade medan psykofarmakaföreskrivning blivit min huvudsakliga arbetsuppgift. Det är förvissat sant att man kan göra stor nytta inom det området, men behandlingen på BUP kan bli felinriktad om man inte inkluderar bedömning och behandling av familjer och nätverk. Det inträff-

far t.ex. att utagerande barn remitteras för misstanke om ADHD när i själva verket huvudproblemet är försummelse eller övergrepp. Det måste man kunna upptäcka. För att råda bot på detta problem har jag utvecklat och tillsammans med några ST-läkare prövat en

manual för familjesamtal som första samtal. Meningen med detta är att alla anställda på BUP oavsett kunskaper i familjeterapi skall kunna genomföra ett familjesamtal. Vi har bland annat inspirerats av Alan Carrs bok "Family Therapy" där han delar upp familjeterapifältet i tre huvudgrupper: Teorier som fokuserar på 1. beteendemönster, 2. trossystem (beliefsystems) och 3. olika typer av kontext. Vi har lagt till principen Appreciative Inquiry (bekräftande utforskning). Jag ger en beskrivning av de teoretiska överväganden som ligger bakom manualen, presenterar denna samt visar ett fall exempel.

C2 torsdag 16:15-17:00

Familjeterapi i stället för tvångsvård – hur går det?

Gun Drott Englén, Arne Gynther, Johan Sjöstrand

Berättelsen om ett familjeterapiprojekt med flickor och unga kvinnor mellan 16 och 21 år och deras familjer. I denna workshop delar vi med oss av vår erfarenhet av 10 års arbete med flickor och unga kvinnor och deras familjer som alternativ till placering vid låsbar institution. I sin steg 2 uppsats har Arne och Johan kartlagt vilka kriterier för familjeterapi som använts, hur symptombelastningen ser ut bl a. De redovisar resultaten från studien. Vi presenterar en idé till familjeterapimodell som kan effektivisera och minska tiden på låsbar institution. Ex

på frågor vi har handskats med: Är det möjligt med familjeterapi

för alla i denna livssituation? Vilka faktorer skiljer mellan de som kan få tillgång till familjeterapi och de som placeras i traditionell vård på låsbar institution? Vad har symptombelastningen för betydelse? Livssituation? Föreställningar om när familjeterapi är möjligt? I samband med presentationen får vi ta del av avsnitt ur videoinspelade sessioner i några konkreta ärenden.

C3 torsdag 16:15-17:00

Anknytning i praktiken

Anders Broberg

Prof, Göteborg.

Inbjudan till diskussion om frågor som rör anknytning, familj och barn i förskoleåldern, baserat på plenarföreläsningen.

Föreläsningar väcker ofta fler frågor än de besvarar. Därför erbjuds du som är extra intresserad av anknytningsfrågeställningar i anslutning till begreppet familj, med särskilt fokus på familjer med förskolebarn, att diskutera dina frågor. Några exempel på frågor som kan

vara intressanta att diskutera är: ”anknytningsbaserat föräldraskap” (attachment parenting), växelvis boende, anknytning och gränssättning, begreppet anknytningshierarki, anknytning och inskolning i förskolan. Vad innehållet slutligen blir avgörs dock av deltagarnas frågor. Skicka gärna din fråga i förväg till Anders.Broberg@psy.gu.se

C5 torsdag 16:15-17:00

**”Säger du det? – man får cykla alltså?”
(9-årig pojke med svårt sjuk mamma)**

Kerstin Lodén Gustafsson, Gunilla Ringdahl, Rakel Wahlberg

Medicinsk Familjeterapi (Medical Family Therapy) omfattar speciella familjeterapeutiska kunskaper anpassade till medicinska kontexter.

Tre familjeterapeuter, med erfarenheter från primärvård, palliativ vård, cancervård och barn- och ungdomshabilitering beskriver i detta seminarium sina teorier, metoder och tankar om sitt familjeterapeutiska arbete. Teman som tas upp är bl.a hur behandlarsystemet/suprasystemet riskerar att konkurrera ut föräldrar, vad som

händer när svårt sjuka föräldrar/föräldrar till svårt sjuka barn

abdikerar, hur barn ”informerar” och delaktiggörs på sina egna villkor, hur man erbjuder ett forum för familjen att samtala om det absolut svåraste – grava funktionshinder, cancer, döden. Men också hur det ”vanliga” livet och glädjen måste beredas utrymme i drabbade människors liv. Behovet av familjeterapeutisk kompetens inom den somatiska vården är troligen mycket stort!

C6 torsdag 16:15-17:00

Konsulent (konsult) men hvordan?

Thilde Westmark, Dorte Lund-Jacobsen

Inpraxis, Hilleröd.

Indenfor både private og offentlige virksomheder får flere og flere titel som konsulent. Ud over ændrede lønforhold og øget mulighed for at få komplekse arbejdsopgaver kan det imidlertid være svært at sige, hvad titlen betyder. Selv konsulenter, der er velfunderede inden for deres felt, spørger af og til sig selv: Hvad vil det egentlig sige at arbejde som konsulent? Og hvilken slags konsulent er jeg mon? Konsulenter som måske tidligere udelukkende har arbejdet som fagperson/behandler inden for sit felt, forventes i sin nye rolle at kunne håndtere alt fra korte samtaler til møder og længerevarende processer, kunne rådgive relevant og samtidig begå sig i skiftende positioner som f.eks. faglig ekspert, projektleder, myndighedsperson og mødeleder.

På workshoppen – som vil foregå på dansk – vil vi tale

om – og diskutere begreber og færdigheder, som kan hjælpe med navigeringen i konsulentarbejdets dilemmaer og udfordringer. Særligt vil

vi fokusere på forskellige ideer om ekspertise og rådgivning og på, hvordan konsulenten kan forvalte og sammenflette egen faglige viden med de involveredes viden og færdigheder.

Vi arbejder sammen i Inpraxis, hvor med vores kolleger underviser og uddanner konsulenter, terapeuter, ledere og supervisorere.

Vores teoretiske og metodiske baggrund er både systemisk, socialkonstruktionistisk og narrativ. Vi har fornylig – sammen med Lasse Offenbergs – skrevet bogen.

”Konsulent men hvordan?”

D1 fredag 10:00-10:45

NVR: Non Violent Resistance

Ökad föräldranärvaro som medel för förändring

Maria Kjellberg-Carlson, Paul Johansson

FAMM, Familjemottagningen i Majorna-Linné i Göteborg.

Föräldern till det späda barnet reglerar avstånd och närhet utifrån barnets signaler om behov av skydd och hjälp. När barnet skriker närmar man sig för att se, lyssna och lukta. Man ökar sin närvaro. När det är lugnt kan man gå in i en lägre beredskap och avståndet kan öka igen. När vi möter föräldrar till barn och ungdomar som betar sig på ett sätt som är farligt för deras utveckling behöver de också öka sin närvaro i barnens liv. Haim Omer, professor i psykologi i Tel Aviv, har utarbetat en metod som syftar till att öka föräldranärvaron både fysiskt och psykiskt för barn och unga som betar sig destruktivt. Den motverkar upptrappning och bygger på ickevåldsmeto-

der. Han kallar den NVR, Non Violent Resistance. NVR är en handlingsriktad metod som också innebär ett inre arbete.

Föräldern behöver ha lika

mycket fokus på motståndet mot det destruktiva beteendet som på att visa på värdet av relationen och att ge barnet ovillkorligt stöd. Att formulera ett uttalande som framförs till barnet blir starten på arbetet mot en förändrad attityd och ett annorlunda förhållningssätt med inslag av olika ickevåldshandlingar som föräldrarna kan använda sig av. I vår workshop vill vi berätta och dela erfarenheter, bland annat genom att visa på olika NVR-gester och metoder och utbyta tankar kring det här sättet att skapa förändring genom ökad närvaro i det yttre och det inre.

D2 fredag 10:00-10:45

Funktionell familjeterapi i ett 10-årsperspektiv

Helena Arbman, Kristina Carlsson

Socionomer från Ungdomscentrum, Uppsala kommun.

Uppsala kommun BUP i Uppsala län har sedan 10 år tillbaka arbetat med Funktionell familjeterapi. Till en början var det ett projekt och är sedan några år tillbaka en permanent verksamhet. Vi delar med oss av de glädjeämnen och svårigheter vi mött under resans gång. Vad fanns det för glädjeämnen och svårigheter i början? Är de samma idag eller har de förändrats? Hur är det att arbeta i en manualbaserad metod? Vad finns det för möjligheter? Finns det några risker? Är den till hjälp? Påverkas terapeutens kreativitet? Alliansen med familjen

– hur förhåller vi oss till den? Gör vi det vi säger att vi gör? Hur vet vi det? I början och i slutet av behandlingsperioden fyller familjerna i självskatt-

ningsformulär. Vi använder dessa dels för att snabbare komma vidare i behandlingsarbetet dels för att utvärdera vår verksamhet. Vad finns det för fördelar med att använda dessa? Risker? Vad är det vi mäter? Hur använder vi resultaten? På vilket sätt påverkar skattningarna det familjeterapeutiska arbetet? Dessa är några av de frågor vi kommer att resonera kring. Välkomna!

D3 fredag 10:00-10:45

The EFT model and videotaped examples of live EFT sessions

Gail Palmer

EFT offers practitioners a systematic map, not just to conflict reduction but to the creation of secure attachment through an emphasis on emotions and their interpersonal impact. The model is structured into three

stages of therapeutic change events and nine steps of therapist tasks and interventions. This seminar will outline the model and provide videotaped examples of live EFT sessions.

D4 fredag 10:00-10:45

**Feedback informed treatment
Utvärdering av samtal och förlopp med enkla skalor
Anders Liedholm**

Socionom, leg psykoterapeut, Lönnens öppenvård, Kristianstad.

Workshopen innehåller en kortfattad presentation av skalorna Outcome Rating Scale (ORS) och Session Rating Scale (SRS). Dessa skalor utgör ett viktigt verktyg för att få feedback från klienten/patienten, dels med avseende på hur behandlingen fortlöper, dels med avseende på kvalitén på den terapeutiska alliansen. ORS/SRS är framtagna av Scott D. Miller och Barry L. Duncan. De har i sin forskning visat på betydelsen av att terapeuten har fokus på outcome och alliansen, oberoende av behandlingsmetod. Detta förhållningssätt har de kommit att kalla "Feedback informed treatment" (FIT).

Jag arbetar på Lönnens öppenvård i Kristianstad som är en samtalsverksamhet inom kommunens socialtjänst. Jag kommer att berätta hur min arbetsplats har kommit i kontakt med ORS/SRS och hur vi har implementerat detta i vårt arbete. Lönnen

är sedan drygt 20 år tillbaka en verksamhet som arbetar lösningsfokuserat. Införandet av FIT ligger väl i linje med vår lösningsfokuserade och familjeterapeutiska inriktning men har samtidigt kommit att få en större påverkan på vårt arbete än vad vi från början anade. I mån av tid kommer deltagarna att få prova att använda skalorna.

D5 fredag 10:00-10:45

Multifamiljeterapi: komplexa relationer i ständig förändring

Ulf Wallin, Claus Stubbergaard, Karin Wallin

Skåne Ätstörningscentrum, Lund.

Multifamiljeterapi innebär att intervensera i ett komplext nätverk av relationer. Relationer som är helt nya och uppstår i behandlingen, men också relationer, som de inom familjerna, som funnits länge. Det är olika familjesystem som möter varandra, och som även möter behandlarsystem. I detta seminarium avser vi att diskutera och iscensätta olika komplexa situationer.

Multifamiljeterapi engagerar flera olika familjer som interagerar med varandra kring det gemensamma problemet.

- Flera generationer ges utrymme, med far- och morföräldrar, föräldrars syskon och kompisar.

- Gruppen av behandlare ser olika ut för varje familjegrupp, och måste interagera inbördes i samspel med familjernas interaktioner.

Behandlarsystemet och familjesystemen interagerar på ett föränderligt sätt.

- Olika familjeterapi modeller präglar olika övningar och en enda familjeterapiskola kan inte vara tongivande, men en systemteoretisk metamodell är nödvändig
- De psykoterapeutiska interventionerna sker i en vardaglig situation, som ändå är utanför det vanliga.

D6 fredag 10:00-10:45

Det utvidgade terapirummet – att ta tillvara levd erfarenhet, träda fram och säga ja!!

Carina Håkansson

Familjevårdsstiftelsen, Göteborg.

Vad är det allra viktigaste i det terapeutiska mötet? Hur gestaltar det sig? Vad är det som gör avtryck, vad är det som berör? Hur att beskriva en personlig och unik erfarenhet så att denna kunskap blir möjlig att använda också för andra. Hur att ta tillvara denna erfarenhetsbaserade kunskap i det terapeutiska arbetet?

Önskan och föresatsen med det forskningsprojekt jag påbörjade för fyra år sedan är att undersöka och förstå mer av det arbete jag sedan många år är en del av. Att i forskning av egen praxis finna svar på vad jag som psyko-

terapeut och människa funnit vara det allra viktigaste i det utvidgade terapirummet, och att samtidigt begripa än mer av vad detta arbete innebär. Att flytta fokus från den jag här kallar klient till psykoterapeuten för att om möjligt få syn på något annat.

Avhandlingen baseras inte på positivistiskt tänkande och forskning. Metoden jag utgått ifrån handlar om något annat, att förstå och skapa mening av egna erfarenheter för att härigenom visa på något väsentligt fenomen i egen praxis.

D7 fredag 10:00-10:45

NPM och dess påverkan på vårt arbete

Ann-Catrine Andersson

BUP Boden/Luleå.

Dagligen får vi rapporter i media om hur NPM (New Public Management) påverkar den offentliga sektorn, t.ex. upplöpp i olika förorter, misskötsel av gamla, nedläggningar av skolor, felprioriteringar? av sjuka m.m. Varför pratas det så lite om den styrning som NPM har på den offentliga sektorn. Detta är den fråga jag ställer mig och är orsaken till detta seminarium. Grunden till seminariet är den examensuppsats som jag skrev på min psykoterapeut utbildning. Den finns att läsa på "Uppsater.se": Ann-Catrine Andersson, ("Familjeterapeut på BUP - Familjeterapeuters erfarenheter av organisationens påverkan på deras arbete"). Syftet med den studien var att undersöka familjeterapeuters erfarenheter av hur kontextuella faktorer (styrning, tillsyn, marknad och kunskapsproduktion/forskning) påverkar tillit och

autonomi i behandlingsarbetet på BUP. Jag tror att detta även gäller andra arbetsplatser i den offentliga sektorn. Studien baseras på intervjuer med 10 familjeterapeuter. Informanterna är legitimerade familjeterapeuter och arbetar på BUP-mottagningar. När styrningsmodeller från näringslivet sprider sig till offentlig verksamhet blir det problem för anställda i verksamheten. Det är olika normer och värderingar som kolliderar och det påverkar autonomi och tilliten. Denna uppsats visar att den ekonomiska styrningen även har påverkan på kunskapsproduktion/forskning, marknad och administration i form av olika mätinstrument. Studien visar att det finns önskemål hos terapeuterna att få vara med i att utveckla både den organisatoriska verksamheten och arbetet med patienterna.

E1 fredag 11:15-12:00

MST (Multisystemisk terapi)

Kreativ familjeterapi inom en manualbaserad metod

Geena Jacobsson, Emma Ulfsson

MST Konsult.

Att vara kreativ är oerhört viktigt i det terapeutiska arbetet med familjer. MST (Multisystemisk terapi) är en manualbaserad metod med gott om utrymme för terapeutens kreativitet. I denna workshop berättar vi om kreativa lösningar och strategier tagna från verkliga familjer och terapeuter i Sverige. Multisystemisk terapi (MST) arbetar med ungdomar

mellan 12-17 år med allvarliga beteendeproblem som exempelvis kriminalitet, missbruk, skolproblematik, aggressivitet och som riskerar att placeras utanför hemmet.

MST är ett intensivt familj- och samhällsbaserat behandlingsprogram som fokuserar behandlingen på hela den miljö där ungdomarna befinner sig, deras hem och familjer, skolan och dess personal, närområdet och kompisar.

E2 fredag 11:15-12:00

Barnmisshandel en del av våldet i nära relationer – familjeterapeutisk utmaning?

Eva-Maria Annerbäck

socionom, leg psykoterapeut, med dr, Linköping.

Efter många års arbete som familjeterapeut, handledare och utbildare påbörjade jag forskarutbildning och disputerade 2011 med en avhandling om fysisk barnmisshandel (Child Physical Abuse – characteristics, prevalence, health and risktaking, Linköpings universitet). I seminariet kommer jag att presentera resultat från forskning och reflektera kring familjeterapeutens roll.

Av avhandlingen framgår att mer än vart sjunde barn rapporterar att de utsatts för våld i familjen. Barnmisshandel kännetecknas av multipla bakgrundsfaktorer, starka samband mellan barnmisshandel och våld mellan föräldrar samt att få barn som utsatts för misshandel rap-

porterar detta till myndigheter. Vidare starka samband mellan utsatthet för övergrepp och upplevd ohälsa och förekomst av riskbeteenden. Det teoretiska ramverket för att förstå ohälsan hos de utsatta barnen (och även hos de vuxna som utsatts i

barndomen) utgörs bl.a. av anknytningsteori, teorier om skam och sociologisk teori om marginalisering.

Barn i utsatta situationer behöver

- att övergreppen upptäcks, stoppas och utreds på ett kompetent sätt

- bra föräldrar som inte använder våld d.v.s. att föräldrar får hjälp i sitt föräldraskap.

E3 fredag 11:15-12:00

Systemiska interventioner med större system – nätverksmöten kring individer och familjer i kris

Karin Hedberg Eriksson, Maria Moody Källberg

Nätverkskompaniets workshop summerar den teoretiska basen och beskriver mötesprocessen med fokus på förhållningssätt och interventioner. Nätverkskompaniet består av fyra familjeterapeuter som arbetat med familjer och deras nätverk under 25 års tid. I maj 2013 publicerades deras bok ”Engagerande nätverksmöten – metod och praktisk tillämpning”. Professor Jaakko Seikkula som skrivit förordet till boken beskriver dem som världsledande på området. Nätverkskompaniet utgår ifrån ett integrativt perspektiv där teorier, interventioner och förhållningssätt används på ett pragmatiskt sätt. Öppenhet, flexibilitet och mångsidighet är grunden i det integrativa förhållningssätt som Nätverkskompaniet förespråkar. Utgångspunkten är att det handlar om matchning där val av metoder och interventioner utgår från varje unikt nätverk och sammanhang samt vad som är möjligt i

stunden och som i ett längre perspektiv gynnar förändringsprocessen. Det innebär att systemiskt strukturella och strategiska interventioner

samexisterar sida vid sida med socialkonstruktivistiskt förhållningssätt. Det salutogena perspektivet är också ett viktigt fundament eftersom nätverksmötet, för att vara till hjälp, behöver vara både begripligt, hanterbart och meningsfullt för det unika nätverket. Nätverksmötets ledstjärnor är ett ökat engagemang och ett förbättrat samarbete mellan och inom det privata och professionella systemen kring en person eller familj. Nätverksledarnas uppgift är att stödja en mötesprocess i den riktningen vilket blir möjligt med förhållningssätt som förmedlar delaktighet, empati, hopp, acceptans, rätt tempo och lätthet.

E4 fredag 11:15-12:00

Ibland är det svårare än ibland – om att skilja på utbildnings- och verksamhetshandledning. Ett seminarium om familjeterapihandledning

Lena Svedin

Socionom, leg psykoterapeut, psykoterapihandledare, Linköping.

Det verkar vara lättare att rekrytera handledare till olika verksamheter och svårare att få handledare till steg I och de legitimationsgrundande utbildningarna. En avgörande skillnad är kraven på teoretisk kunskap och pedagogisk förmåga som ingår i utbildningshandledningen. Men också handledningens fokus, vilket system som adresseras, hur handledningsfrågeställningar skapas och hur feedback utformas är olika beroende på inom vilket

kontext handledaren är verksam. Att det ibland är ”svårare än ibland” handlar också om interaktionen mellan terapeuten och handledaren – vad hos terapeuter som utgör en utmaning för handledaren. Också dessa utmaningar skiljer sig åt beroende på i vilken

kontext handledningen sker och inte minst handledarens egen teoretiska förankring och idéer om vad handledning är. Några reflektioner från en handledare som ser tillbaka på många års olika verksamhetshandledning och uppemot 20 legitimationsgrundande utbildningar.

E5 fredag 11:15-12:00

Multifamiljearbete på BUP i Ystad och BUP i Piteå – ett samtal om ”gamla” erfarenheter och ”nya”

Kristina Johansson, Ulrika Serin, Jenny Johansson, Lotta Oscarsen, Ulf Korman

BUP Piteå, BUP Ystad.

De senaste tio åren har det skett stora förändringar inom barn- och ungdomspsykiatri. Det barnpsykiatriska familjeperspektivet har fått en alltmer undanskymd plats och det individuella psykopatologiska barnperspektivet har blivit alltmer framträdande. Vi sätter diagnoser på barn i allt högre grad. Vi håller på att ”medikalisera barn domen”. Vi på BUP i Ystad har reagerat, och sökt efter alternativ och åtminstone kompletterande insatser och med inspiration från Eia Asen och Marlborough Clinic

i London (Asen et al. 2001), bestämde vi oss våren 2009 för att satsa på en behandlingsinsats med multifamiljearbete för de barn och familjer som visade problem med hyperaktivitet, självreglering, koncentration, planering och impulsivitet. På BUP i Piteå hade man liknande tankesätt och sedan drygt 1 år har man haft multifamiljearbete i gång. Under vårt seminarium kommer vi att resonera kring likheter och skillnader mellan Ystad, Piteå och London, jämföra implementering och se på utvecklingsmöjligheter.

E6 fredag 11:15-12:00

När relationer hotar att brista – Att lyckas med anhörigskapandet som soldat och anhörig

Ann-Margreth Olsson

Universitetslektor i socialt arbete inriktning arbetslivsfrågor, Sektionen för Hälsa och Samhälle, Högskolan Kristianstad.

Försvarsmakten har genom åren sänt iväg soldater och officerare på cirka 100 000 uppdrag i utlandet. Under lång tid har Försvarsmakten betraktat de försvarsanställda som isolerade individer – inte som ingående i familjesystem. Dessutom har existensen av barn som berörs helt bortsetts ifrån. Först på senare år har Försvarsmakten börjat registrera att soldaten är gift, samboende. Antal egna barn registreras inte varför uppgifter om hur många barn som genom åren berörts saknas. Samtidigt förväntas soldatens anhöriga att på hemmaplan fungera optimalt dels för att inte undergräva soldatens kapacitet

i fält, dels för att han/hon ska ha något att se framemot och återvända till. Dessutom förväntas hemmavarande vuxna att fungera på ett sätt så att inte berörda barn blir ytterligare belastade när en förälder gett sig ut i krig. Ovanstående är utgångspunkter

i pågående systemisk, narrativ, dialogisk deltagande aktionsforskning vid Högskolan Kristianstad. Forskningen genomförs som en 3-årig kvalitativ studie där forskningspersonerna och forskaren i dialog utforskar hur deltagarna gör anhörigskapet i relation till varandra och hur de löser de sociala sammanhangen före utlandstjänstgöring, under, efter och sedan (efter ytterligare 1 år). Sammanlagt följs ett 30-tal familjer.

E7 fredag 11:15-12:00

Allians hos ungdomar som deltar i familjebehandlande samtal

Sun Kratz-Frisk, Åsa Samuelsson

Båda socionom, leg psykoterapeut.

Detta seminarium har för avsikt att beskriva nio ungdomars upplevelse av att delta i en familjeterapisession utifrån perspektiven allians och känsla av sammanhang. Seminariehållarna har inom ramen för psykoterapeutprogrammet skrivit uppsats i ämnet: This study examines nine adolescents' idiosyncratic experiences of one family therapy session. The treatments took place in the settings of community family treatment centers in northern Stockholm. Adolescents are referred to treatment in these settings for various reasons, mostly due to criminal behavior, drug use or behavioral problems. Some enter treatment due to family relational problems or parental problems (violence, psychiatric diagnosis, drug abuse etc.). These reasons implicate that adolescents rarely enter treatment of their own will. This study examines the impact this fact has on youth's experiences

of alliance with their therapist, and their sense of coherence of the treatment session. The study also examines the adolescent's observations and thoughts

on alliance between parents and therapists. The result of the study implicates that alliances between the youth, the parents and the therapist are interdependent. It also implicates that important alliance factors in the treatment of youths, might differ from alliance factors in the treatment of adults. Since the quality of the therapeutic alliance is proven to be the most robust predictor of treatment success in adult treatment, we suggest that specific alliance factors in treatment with adolescents need further exploration. Limitations of the research and implications of further studies are discussed. Seminariet hålls på svenska.

F1 fredag 14:00-14:45

Barnskyddssystemet

Madeleine Cocozza

Leg psykoterapeut, med dr.

I Sverige finns ett system för att skydda barn som far illa/riskerar att fara illa. I och med 1982 års socialtjänstlag införlivades detta system i socialtjänsten. Det har idag inget specifikt namn utan benämns ofta, myndighetsutövningen inom den sociala barnvården. För att öka möjligheterna att synliggöra samhällets skydd till barn som far illa, har jag valt att benämna detta system; barnskyddssystemet. I Lagtexten utformas barnskyddssystemet med tre nivåer av skydd: anmälan, utredning och insats. De första två återfinns i Socialtjänstlagen, den tredje, tvångslagstiftningen, i Lagen om vård av unga. I mitt avhandlingsarbete; *The Parenting of Society* (Cocozza, 2007) undersöktes hur barns behov av skydd var tillvarataget inom den sociala barnvården. Studien visade på en rad brister i konstruktionen av barns skydd. Studien har resulterat i en bok som utökats med flera studier av det svenska barnskyddssystemet med prel. utgivningsmånad oktober 2013, Carlssons förlag. Syftet med boken är att ge professionella och en intresserad allmänhet en ökad förståelse/kunskap/insikt i bristerna

i samhällets konstruktion av barns skydd. Kritiken, när det brister, tenderar att riktas mot den enskilda förvaltningen eller socialsekreteraren och mer sällan på själva konstruktionen, där de stora bristerna finns. Syftet med seminariet är att belysa nivå tre

i barnskyddssystemet: samhällets föräldrasystem. När samhället tar över vården av barn formas ett samhälleligt föräldrasystem. Seminariet kommer att belysa; - De tre stegen som krävs för omhändertagande. Antal barn som omhändertas och den grumliga statistiken mellan frivillig och tvångs placering. Kunskapsläget om hur ett omhändertagande skall gå till för att minimera det potentiella traumat som ett omhändertagande kan innebära för ett barn/ungdom. Utbildningsnivån hos de professionella som arbetar med att genomföra omhändertagande och de som utformar det samhälleliga föräldraskapet. Hur det samhälleliga föräldrasystemet utformats och vad vi vet om dess utfall. Skillnaden mellan att utforma ett omhändertagande som en insats med uppföljning eller en behandling.

F2 fredag 14:00-14:45

Anknytningsbaserad familjeterapi vid depression hos ungdomar, svenska erfarenheter

Magnus Ringborg

Anknytningsbaserad familjeterapi, hur går det i Sverige? ABFT är en utforskad manualiserad metod för i första hand depression och suicidalitet hos ungdomar. Efter en kort genomgång av centrala delar av terapin kommer seminariet att fokusera på utmaningar för terapeuter och organisationer som försöker tillämpa ABFT. För den kognitivt och klientcentrerat tränade familjeterapeuten kan rollen i ABFT som direktiv och starkt affektfokus-

rad känns ovan men stimulerande. För en mottagning innebär en satsning på ett snabbt, intensivt systemiskt mottagande av allvarlig problematik krav på förändringar i rutiner så att terapeuterna stöds i sitt arbete. Den tydliga riktningen i ABFT tycks tilltala

familjer. Generella iakttagelser och några fall kommer att presenteras.

F3 fredag 14:00-14:45

Våld i nära relation – terapins utmaning i att arbeta med flera svåra perspektiv samtidigt

Anders Bergström, Magnus Lerman, Lena Söderberg

Familjerådgivningen i Falkenberg.

Vi vill dela med oss av erfarenheter med att arbeta med par som utövar våld mot varandra. Vi har som familjeterapeuter under ett antal år arbetat i privat regi, på Kriscentra och Familjerådgivning med par/familjer där det förekommer våld och vill dela med oss av våra erfarenheter. Vi vill berätta om hur vi tänker om kartläggning och säkerhet, hur vi tänker om våld i familjen och hur vi faktiskt arbetar med paret. Ämnet är laddat och känsligt,

för några en del av vardagsarbetet och för andra förbjudet område. Vi försöker hålla vår förstå-

else kring våld levande utifrån flera olika teorier såsom idéer om maktlöshet, uppväxtvanor, framgångsmönster, könsmaktsordning, etc. Vi kommer att utgå ifrån några exempel och deltagarna kommer att ges utrymme att vara med och forma de vägval och ställningstaganden som terapeuten ställs inför.

F4 fredag 14:00-14:45

**Barns beskrivningar av familjeterapi
– barnen kan visa oss vägen**

Tina Lindh

MSW, leg psykoterapeut, Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken i Kalmar.

Jag kommer presentera en studie som jag gjorde inom ramen för steg 2 utbildningen i systemisk terapi vid Linköpings universitet. Syftet med denna kvalitativa studie var att beskriva barns perspektiv på familjeterapi. Det finns en stor brist på kunskap och forskning inom detta angelägna område, trots att barn, åtminstone i teori, är givna deltagare i familjeterapeutiska samtal. Fem barn (mellan 8–12 år) intervjuades med hjälp av en semi-strukturerad intervju efter avslutad behandling.

I barnens beskrivningar framkom det tydligt att de vill delta i familjeterapi och att de upplever det som en hjälp. Speciellt viktigt för dem var terapeutens person och förhållningssätt, samt att terapin anpassades till dem som barn. De erbjöd många viktiga synpunkter

som kan visa familjeterapeuter vägen till hur barn bättre inkluderas och engageras i det systemiska arbetet. Utrymme kommer finnas för ett kollegialt utbyte kring hur vi bättre engagerar och inkluderar barnen i vårt arbete.

F5 fredag 14:00-14:45

Teambaserad rapporthandledning som ett kraftmobiliserande samtal kring en familjeterapeuts berättelse i ett systemiskt/existentiellt perspektiv

Johan Sundelin

Med utgångspunkt i utskrifter från handledningssamtal mellan terapeut och handledare, demonstreras hur en fylligare berättelse om en familj i terapi växer fram i familjeterapeutisk teamhandledning (en berättelse med högre KASAM).

Viktiga allmänna och specifika faktorer för god familjeterapi stimuleras i ett systemiskt/existentiellt samtal

i en ordnad process om familjemedlemmarnas och terapeutens relativa positioner i terapin, föreställningar och hypotetiska föreställningar om föreställningar formuleras. Klargörande av terapeutens egen anknytningsstress och affektpåslag frigör resurser

för en ny kognitiv/affektiv berättelse där terapeuten upplever ökade frihetsgrader att fortsätta sitt arbete.

F6 fredag 14:00-14:45

Det handlar om humor – en mycket allvarlig sak!

Liz Bertholdsson

BUP, Piteå.

Uppsats familjeterapiutbildningen steg 2.
”Varför ska man ha roligt när man kan lida”
Piteå citat- hört i fikarummet.

Vågar ni skatta med era familjer. Om ni gör det! Har ni funderat på vad familjerna tycker! På vilket sätt kan humor vara verksamt i arbetet med familjer! Kan det ställa till skada! Är det ”dåligt” att använda humor med familjer i kris, eller där det finns andra problem. Är föreställningen att humor skapar ett undvikande av svåra

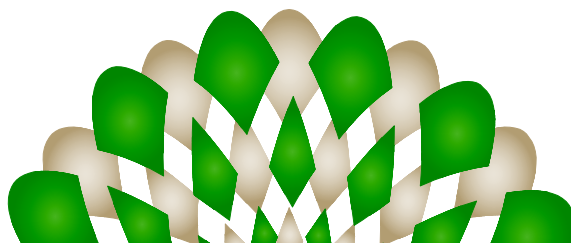

saker förlegat?

Jag ställde mig flera sådana frågor. Familjer i terapi, vuxna och barn från 12 år om fick fylla i en anonym enkät om humor.

Frågor som: Om de tyckte att det var viktigt, till hjälp eller störande i samtalet besvarades.

I denna workshop ska jag berätta om resultatet av min uppsats och vad familjerna tycker om att terapeuten använder humor.

YSTAD *Saltsjöbad*

